

18. KO ES VARU CIRST, NENEMOT CIRŠANAS APLIECINĀJUMU?

**LAUKSAIMNIECĪBAS ZEMES
LAUCES
PĀRPLŪSTOŠI KLAJUMI
ROBEŽSTIGAS
GRĀVJI U.C.**

Lai uzsāktu koku ciršanu mežā, ir nepieciešams apliecinājums, kuru izsniedz Valsts meža dienests (VMD). Ar šo dokumentu, VMD apliecina, ka konkrētās plānotās darbības ir likumīgas, un koku ciršana ir atļauta apliecinājumā noteiktajos ietvaros. *Meža likumā* tomēr ir noteikti arī gadījumi, kad koku ciršanai apliecinājums nav nepieciešams.

Meža īpašnieks savā mežā, bez apliecinājuma, **drikst cirst sausos un kritušos kokus**, tomēr tikai gadījumos, kad mežaudzes šķērslaukums ir lielāks par normatīvajos aktos noteikto kritisko šķērslaukumu. Ja sauso koku ir tik daudz, ka paliekošo koku šķērslaukums ir zemāks par kritisko, likums nosaka, ka mežaudze ir jāatjauno. Lai arī sauso un kritušo koku ciršanai nav nepieciešams apliecinājums, tomēr VMD ir jāinformē par šādu nodomu jau pirms ciršanas uzsākšanas. Ja sauso koku izstrādi paredzēts veikt vairākos piegājienos viena gada laikā, tad meža dienests jāinformē tikai vienu reizi – pirms pirmās ciršanas.

Koku ciršanas apliecinājums nav nepieciešams arī *jaunaudzēm, kuru vecums nepārsniedz 20 gadus*. Tāpat apliecinājums nav nepieciešams tādu koku *zāgēšanai, kuru celma caurmērs ir mazāks par 12 cm*. Šie nosacījumi ir būtiski, ja plānots veikt jaunaudžu kopšanu.

VMD izsniegts apliecinājums koku ciršanai nav nepieciešams, ja ieaudzētā mežaudze ir reģistrēta kā *plantāciju mežs*. Līdzīgi, kā cērtot sausos un kritušos kokus, arī pirms plantāciju meža ciršanas nepieciešams informēt VMD par plānotajiem darbiem. Lai pēc koku izstrādes apliecinātu plantāciju mežā nocirstās koksnes izcelsmi, meža īpašnieks aizpilda veidlapu, kurā norāda izcirstās koksnes apjomu.

Apliecinājums nav nepieciešams, ja koki tiek cirsti *ierīkojot vai attīrot robežstīgas*.

Ārkārtas gadījumos, ja nepieciešams uzturēt infrastruktūras darbību (piemēram, atjaunot elektroapgādi pēc plašām vējgāzēm vai sniegliecēm), ciršanu drīkst uzsākt bez apliecinājuma, to iepriekš mutiski saskaņojot ar Valsts meža dienestu vai, ja mežs atrodas īpaši aizsargājamā teritorijā, ar Dabas aizsardzības pārvaldi. Avārijas situācijas likvidētājam ir pienākums nedēļas laikā pēc koku izciršanas informēt

Ko varu cirst, neņemot ciršanas apliecinājumu?

meža īpašnieku par veiktajām darbībām. Ja koku ciršana nepieciešama ekspluatācijas aizsargjoslās, kad koki potenciāli var apdraudēt infrastruktūras darbību, kokus cērt saskaņā ar *Aizsargjoslu likumā*¹ un attiecīgā objekta aizsargjoslas noteikšanas metodikā norādīto kārtību.

Ārpus meža augošus kokus īpašnieks drīkst cirst pēc saviem ieskatiem, tomēr ir nepieciešama pašvaldības atļauja, ja koku ciršana paredzēta pilsētu un ciematu teritorijā, aizsargjoslās un aizsargajāmās platībās. Lai nepieļautu situāciju, ka tiek nocirsti dižkoki, lielu dimensiju koku ciršanai ir noteikti ierobežojumi.

Par koku ciršanu mežā ietilpstošos pārplūstošos klajumos un laucēs, kā arī mežam piegulošos un tajā atrodošos meža infrastruktūras objektos (grāvji, ceļu trases) un purvos zemes īpašnieks katru gadu, pirms uzsākt koku izciršanu, par to paziņo Valsts meža dienestam.

1 <https://likumi.lv/doc.php?id=42348>

Meža īpašnieks savā mežā bez apliecinājuma drīkst cirst sausus un kritušos kokus, tomēr tas pieļaujams tikai gadījumos, kad mežaudzes šķērslaukums ir lielāks par normatīvajos aktos noteikto kritisko šķērslaukumu.

Paziņojumā norādāms zemes vienības kadastra apzīmējums un plānotais ciršanas apjoms.

Literatūra

1. *Aizsargjoslu likums*. Pieņemts: 05.02.1997. Stājas spēkā: 11.03.1997.
2. *MK noteikumi Nr.309 Noteikumi par koku ciršanu ārpus meža*². Pieņemts: 02.05.2012. Stājas spēkā: 09.05.2012.
3. *MK noteikumi Nr.935 Noteikumi par koku ciršanu mežā*³. Pieņemts: 18.12.2012. Stājas spēkā: 01.01.2013.

2 <https://likumi.lv/doc.php?id=247350>

3 <https://likumi.lv/doc.php?id=253760>